

Notă de prezentare și motivare

a proiectului de Ordin privind aprobarea Metodologiei pentru stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată, desfășurată într-un an de reglementare, și de aprobare a prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, începând cu anul 2019

1. Cadrul național de reglementare

- a) Prevederile art. 143 alin. (1) lit. a) și a¹), ale art. 175 alin. (2) lit. b) și d), ale art. 178 alin. (1) lit. b), alin. (2) lit. a) și a¹) și ale art. 179 alin. (1), alin. (2) lit. b), alin. (4), (5) și (6) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare,
- b) Dispozițiile art. 5 alin. (1) lit. b) și ale art. 10 alin. (1) lit. l) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012.

2. Scopul reglementării

Pentru a duce la îndeplinire prevederile menționate anterior, dar și modificarea și/sau completarea legislației secundare, respectiv, noi reguli la nivelul pieței de gaze naturale începând cu septembrie 2018 și 1 ianuarie 2019 (Codul Rețelei, reguli de tranzacționare, reguli și contracte standardizate), ANRE a elaborat proiectul „*Metodologiei pentru stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată, desfășurată într-un an de reglementare, și de aprobare a prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, începând cu anul 2019*”, denumită în continuare *Metodologie*.

Având în vedere dinamica continuă a pieței gazelor naturale, precum și faptul că activitatea de furnizare implică activități cu specific similar, atât în sectorul gazelor naturale, cât și al energiei electrice, *s-a impus și armonizarea principiilor de reglementare din sectorul gazelor naturale cu cele din sectorul energiei electrice*.

3. Schimbările preconizate/ măsurile propuse prin proiectul de reglementare

Metodologia propusă are în vedere *elaborarea unei noi metode de stabilire a venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată, desfășurată într-un an de reglementare, și de aprobare a prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale*.

Proiectul de ordin aduce ca principale modificări următoarele:

- Stabilirea și aprobarea venitului unitar, începând cu anul 2019, se vor realiza începând cu data de 1 iulie a fiecărui an, comparativ cu data de 1 aprilie conform actualei metodologii, această dată fiind în corelare și cu data de stabilire a tarifelor de distribuție;
- Venitul aferent unui an de reglementare permis de către ANRE unui titular de licență pentru acoperirea costurilor necesare desfășurării activității de furnizare reglementată în anul respectiv, se stabilește în funcție de evoluția numărului de clienți reglementați, luând în calcul costurile operaționale și de capital unitare aferente furnizării reglementate a gazelor naturale către un client, precum și asigurării unei rate de rentabilitate pentru capitalul investit, care reflectă estimarea privind realizarea unui profit rezonabil ce urmează a fi generat de capitalul investit, conform prevederilor legale. Noua metodă de stabilire a veniturilor unitare aferente activității de furnizare reglementată este o metodă mai predictibilă și transparentă atât pentru clienți, cât și pentru furnizorii care desfășoară și activitate de furnizare reglementată, luând în calcul migrarea clienților reglementați către piața concurențială, fenomen în plină desfășurare, care, conform prevederilor legale, are ca termen final data de 30 iunie 2021.

Astfel, pentru clienții care nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate, costurile operaționale unitare pe client, cât și costurile de capital unitare pe client se determină pornind de la costurile realizate și analizate ale anului 2017, incluse în veniturile unitare ale activității de furnizare reglementată ale anului 2018, raportate la numărul mediu de clienți realizat în anul 2017. Pentru veniturile unitare aferente anului 2019, respectiv ale anului 2020, nivelul deja stabilit al costului operațional unitar se va actualiza cu indicele prețurilor de consum (IPC) - la sfârșitul anului, publicat de către Comisia Națională de Prognoză.

Corecția venitului total aprobat, comparativ cu venitul realizat în anul N-1, va fi luată în considerare la stabilirea veniturilor unitare aferente anului N, în funcție de cantitățile de gaze naturale efectiv furnizate în regim reglementat, precum și de numărul mediu real de clienți înregistrat, în anul N-1;

- La stabilirea diferențelor de costuri de achiziție a gazelor naturale (componenta delta CUG), ținând cont de ultimele modificări legislative aferente pieței gazelor naturale, se vor avea în vedere următoarele:

- Costurile pentru gazele naturale achiziționate lunar de către titularul de licență, din surse curente, se recunosc luând în considerare prețurile de achiziție a gazelor naturale, după cum urmează:
 - a) pentru gazele naturale achiziționate prin tranzacții angro pe piața organizată, destinate acoperirii consumului curent/înmagazinării pentru întregul portofoliu de clienți, este recunoscut prețul mediu ponderat realizat de către titularul de licență pentru toate cantitățile achiziționate, cu livrare în luna analizată.
 - b) pentru gazele naturale achiziționate prin contracte bilaterale, destinate acoperirii consumului curent/înmagazinării pentru întregul portofoliu de clienți, este recunoscut cel mai mic preț dintre:
 - i. prețul mediu ponderat realizat de către titularul de licență pentru toate cantitățile achiziționate, cu livrare în luna analizată, prin contracte bilaterale, inclusiv costul de transport de rezervare de capacitate de intrare în SNT, conform documentelor justificative transmise, și
 - ii. prețul mediu calculat ca medie ponderată a prețurilor produselor standard, prețuri aferente cantităților livrate în luna analizată și realizate de către toți titularii de licență care au în portofoliu și clienți reglementați.
 - c) pentru gazele naturale achiziționate prin tranzacții pe piața de echilibrare, în scopul echilibrării între furnizori, este recunoscut prețul mediu ponderat realizat de către titularul de licență pentru toate cantitățile achiziționate, cu livrare în luna analizată.
- Costurile aferente dezechilibrelor se recunosc luând în considerare valoarea minimă dintre prețul mediu ponderat al dezechilibrelor lunare solicitate de către furnizor, din factura emisă de operatorul de transport și de sistem, și prețul mediu ponderat al prețurilor determinate pentru luna curentă, corectat cu un indice lunar.
- Costurile pentru gazele naturale extrase din depozitele de înmagazinare subterană, necesare acoperirii consumului clienților reglementați, se recunosc luând în considerare cel mai mic preț dintre:
 - 1. prețul unitar realizat de către titularul de licență,
 - 2. prețul unitar al gazelor naturale extrase din depozitele subterane, înmagazinate în perioada de injecție aferentă constituirii stocului minim al anului curent, preț format din:

- a) prețul mediu de achiziție, calculat ca medie ponderată a cantităților înmagazinate, cu prețurile medii recunoscute pentru luna curentă;
 - b) costul mediu aferent prestării serviciilor de înmagazinare subterană, calculat pe baza tarifelor aprobate de către ANRE, doar pentru ciclul de înmagazinare al anului curent;
 - c) costul unitar de transport aferent gazelor naturale înmagazinate în depozitele de înmagazinare subterană, calculat pe baza tarifelor de transport în vigoare la momentul efectuării activității de injecție, respectiv:
 - i. tariful de rezervare de capacitate pentru ieșirea din SNT către depozitele de înmagazinare subterană;
 - ii. tarif de rezervare de capacitate pentru intrarea în SNT dinspre depozitele de înmagazinare subterană;
 - iii. costul serviciilor de transport aferente componentei volumetrică pentru cantitățile de gaze naturale transportate prin SNT către depozitele de înmagazinare subterană.
 - d) costurile de finanțare, acordate pentru o perioadă de 6 luni, la nivelul ratei dobânzii practicate de instituțiile de credit pentru credite noi în lei acordate societăților nefinanciare pentru credite cu valoarea până la un milion echivalent euro inclusiv, cu rata dobânzii variabilă sau cu perioada inițială fixă a ratei dobânzii mai mică sau egală cu un an, publicată de BNR aferentă lunii martie, aplicate prețului de achiziție a gazelor, tarifelor de injecție în depozite și rezervării de capacitate de înmagazinare, tarifului componentei volumetrică pentru cantitățile de gaze naturale transportate prin SNT către depozitele de înmagazinare subterană și costului serviciilor de rezervare de capacitate pentru ieșirea din SNT către depozitele de înmagazinare subterană.
- Costurile de transport realizate lunar de către furnizorii care asigură și consumul clienților finali din piața reglementată se recunosc luând în considerare nivelul costului mediu unitar pentru serviciile de transport, calculat pe baza tarifelor aprobate de către ANRE, astfel:
 - a. costul serviciilor de transport aferente componentei volumetrică pentru cantitățile de gaze naturale transportate prin SNT către sistemele de distribuție;

- b. costul serviciilor de transport aferente componentei volumetrică pentru cantitățile de gaze naturale transportate prin SNT către consumatorii direcți și către conductele de alimentare din amonte;
 - c. costul serviciilor de rezervare de capacitate pentru ieșirea din SNT, spre consumatorii direcți, sistemele de distribuție și conductele de alimentare din amonte;
 - d. costul aferent depășirilor de capacitate lunare, recunoscut la nivelul cel mai mic dintre valoarea solicitată de furnizor și valoarea obținută prin aplicarea procentului de 4% la valoarea totală a serviciilor de transport recunoscute furnizorului, conform punctelor precedente, a-c.
- La determinarea valorii CUG, estimată de către ANRE, ținând cont de ultimele modificări legislative aferente pieței gazelor naturale, se vor avea în vedere:
- estimarea prețului mediu ponderat al produselor de pe piața organizată, din contractele cu termen mai mare de o lună, încheiate până la data de 1 mai a anului curent, pentru perioada pentru care se stabilește CUGfr, corectat cu un indice de multiplicare pentru acoperirea eventualele dezechilibre;
 - Costul unitar de valorificare a gazelor naturale extrase din depozitele de înmagazinare se estimează luând în considerare următoarele:
 1. estimarea prețului de achiziție a gazelor naturale ca marfă, la nivelul celui prevăzut la punctul anterior, înainte de corecția cu indicele de multiplicare anual;
 2. estimarea costului mediu aferent prestării serviciilor de înmagazinare subterană, pe baza tarifelor aprobate de către ANRE pentru ciclul de înmagazinare corespunzător, cost ponderat cu capacitatea tehnică declarată a depozitelor;
 3. estimarea costului unitar de transport aferent gazelor naturale înmagazinate în depozitele subterane, respectiv:
 - a. tariful anual de rezervare de capacitate pentru ieșirea din SNT către depozitele de înmagazinare subterană, conform tarifelor aprobate de ANRE pentru anul gazier corespunzător;
 - b. tariful anual de rezervare de capacitate pentru intrarea în SNT dinspre depozitele de înmagazinare subterană, conform tarifelor aprobate de ANRE pentru anul gazier corespunzător;

c. costul serviciilor de transport aferente componentei volumetrice pentru cantitățile de gaze naturale transportate prin SNT către depozite de înmagazinare subterană.

Rezervarea de capacitate la ieșirea/intrarea din /în SNT către/dinspre depozitele subterane se va estima la nivelul stocului minim obligatoriu, pentru perioada de injecție aferentă constituirii stocului minim obligatoriu.

4. costurile de finanțare, acordate pentru o perioadă de 6 luni, la nivelul ratei dobânzii practicate de instituțiile de credit pentru credite noi în lei acordate societăților nefinanciare pentru credite cu valoarea până la un milion echivalent euro inclusiv, cu rata dobânzii variabilă sau cu perioada inițială fixă a ratei dobânzii mai mică sau egală cu un an, publicată de BNR aferentă lunii martie, aplicate prețului de achiziție a gazelor, tarifelor de injecție în depozite și rezervării de capacitate de înmagazinare, tarifului componentei volumetrice pentru cantitățile de gaze naturale transportate prin SNT către depozite de înmagazinare subterană și costului serviciilor de rezervare de capacitate pentru ieșirea din SNT către depozitele de înmagazinare subterană.

- estimarea costului mediu unitar pentru serviciile de transport se va realiza după o formulă ce va ține cont de tarifele aprobate de ANRE, atât pentru anul gazier N, cât și pentru anul gazier N+1, dar și de tarifele pe termen scurt diferențiate pe sezoane: vară și iarnă. Această formulă este menită să acopere și eventualele depășiri de capacitate, prin introducerea unui indice de corecție de 1,04. În cadrul acestui cost vor fi incluse doar tariful volumetric și tariful de rezervare de ieșire din SNT, tariful de rezervare de intrare în SNT fiind deja inclus în prețul mediu ponderat al produselor standard.
- Modificarea unui criteriu declanșator al procesului de reevaluare a sumei fixe unitare, respectiv “cantitatea contractată/achiziționată, aferentă clienților reglementați, depășește 70% din necesarul de consum al clienților reglementați pentru intervalul de timp rămas”

4. Mențiuni privind impactul socio-economic preconizat al proiectului de reglementare

Impactul macroeconomic

a) impactul asupra pieței de gaze naturale în ansamblul ei

- asigurarea predictibilității și transparenței metodei de stabilire a veniturilor unitare aferente activității de furnizare reglementată, atât pentru clienți cât și pentru furnizorii participanți la piață, implicați în acest proces;
- elaborarea unor criterii de stabilire a componentelor de CUG și delta CUG, corelate cu apariția unor noi produse pe piața organizată a gazelor naturale.

b) impactul asupra operatorilor economici din sectorul gazelor naturale

- posibilitatea tuturor furnizorilor de gaze naturale, care desfășoară și activitate de furnizare reglementată, de a-și coordona mai eficient acțiunile de achiziționare a gazelor naturale, utilizând toate produsele/mijloacele disponibile pe piața gazelor naturale.

c) impactul asupra clienților finali (variații de preț și altele asemenea)

- protejarea drepturilor clienților casnici reglementați prin stabilirea unor prețuri ușor predictibile, în corelare cu mecanismele de piață.

Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat – nu este cazul

Impact asupra mediului de afaceri – nu este cazul

Implicații sociale – nu este cazul

Impact asupra mediului – nu este cazul

5. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de reglementare:

- acte normative ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act reglementare* – se va abroga Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 182/2015 privind aprobarea Metodologiei pentru stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată, desfășurată într-un an de reglementare, și de aprobare a prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, începând cu anul 2016, cu modificările și completările ulterioare.
- acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții* – nu este cazul.

6. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

- ANRE a deschis, în data de 15 noiembrie 2018, procesul de consultare publică, prin publicarea pe pagina proprie de internet a proiectului de ordin, însoțit de nota de prezentare și motivare.

- b) Perioada de transmitere a propunerilor și observațiilor a fost stabilită până în data de 3 decembrie 2018.
- c) Caracterul de urgență al acestei reglementări rezidă din necesitatea intrării în vigoare, de la data de 1 ianuarie 2019, a noii metodologii, prevederile din această reglementare fiind corelate cu ultimele modificări legislative aferente pieței gazelor naturale (reguli piață centralizată, Codul Rețelei etc), modificări ce au intrat în vigoare în luna septembrie 2018 sau vor intra în vigoare începând cu data de 1 ianuarie 2019.